

Latviešu valodas
aģentūra

1. nodaļa

SARUNAS, SARUNAS ...

1. UZDEVUMS

Iesaisti katru vārdu teikumā tā, lai var uztvert
ši vārda nozīmi! Ja šaubies par kāda vārda
nozīmi, meklē informāciju vārdnīcā!

Saruna

Noruna

Paruna

Pierunāt

Pārrunāt

Aprunāt

Runīgs

2. UZDEVUMS

**Raksti teikumus ar dotajām
sintaktiskajām konstrukcijām!**

ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem

ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem un vispārinošo vārdu

ar savrupinājumu

ar uzrunu

ar tiešo runu

3. UZDEVUMS

Lasi! Raksti tabulā izceltos dažādu vārdšķiru piemērus!

Nu, sveiki, draugs!

Patiesībā gan **mēs** nekādi **draugi neesam**, bet, ja reiz uzticu cilvēkam šo draisko stāstu, tad kļūstu tam tuvs kā piepe kokam. Un **nedusmojies**, **ka** rakstu *tu* ar mazo burtu. Vienkārši *tu* ar lielo burtu ir aizņemts.

Vispirms **iepazīsimies**! Pāris **vārdu** par tevi, un **pēc** tam – **par** mani.

Tu esi ļoti sarežģīta būtne, kā jau **daždien** dzīvs organisms. Turklāt atšķirībā **no** lopiņiem **Dievs** tev dāvājis **brīvu** gribu un **nemirstīgu** dvēseli. Teiksim tā: **tu** neesi **nekāds** matērijas gabals, **bet** gan garīga būtne.

(Pēc Vlada Felsberga)

Lietvārds	draugi, vārdu, Dievs
Darbības vārds	neesam, nedusmojies, iepazīsimies
Īpašības vārds	brīvu, nemirstīgu
Apstākļa vārds	reiz, daždien
Vietniekvārds	tu, nekāds, mēs
Saiklis	ka, bet
Prievārds	par, no, pēc
Partikula	nu

4. UZDEVUMS

Raksti līdzskani!

Ē **s** t, dusmī **g** s, sarū **g** tināt, piebil **z** dams, neīs **t** s, i **z** skatīties, ie **k** šā, pie **c** desmit, i **z** sapņot, kai **s** mīgs, pārgalvī **g** s, a **p** dāvināt, i **z** tēloties, sapos **t** s, ai **z** skart, i **k** diena, au **g** šup, je **b** kāds, va **i**, ju **s** t, lau **z** t, ne **s** t.

5. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošās sakāmvārda daļas numuru!

1. Suns spalvu met,	6. arī kapā.
2. Cilvēks niknāks nekā	5. tās domas.
3. Kādu to cilvēku tik	1. bet tikumu – ne.
4. Kas tas cilvēks ir: te viņš ir,	2. zvērs.
5. Cik dažādas tās galvas, tik dažādas	8. ne īpašības.
6. Kāds šūpulī, tāds	4. te viņa nav.
7. Labs cilvēks tālu	9. cilvēki.
8. Cilvēks var atmest ieradumu, bet	3. pasaulē nav!
9. Pasaules bīstamākie zvēri ir	7. jāmeklē.

6. UZDEVUMS

Lasi! Izvēlies pareizo variantu!

Jauki būtu ☒ **paskatīties** / ☐ **izskatīties** / ☐ **noskatīties** uz sevi spogulī un ikreiz teikt: hei, man patīk, kā es ☒ **izskatos** / ☐ **paskatos** / ☐ **noskatos**! Diemžēl dzīvē tā nenotiek – ne vienmēr...

Kā zināms, miesa un gars veido ☐ **nošķiramu** / ☐ **izšķiramu** / ☒ **nešķiramu** vienību un ir viens no otra atkarīgi. Tāpēc cilvēka ☐ **noskats** / ☒ **izskats** / ☐ **paskats** nav galvenais. Visapkārt mums ir gan pievilcīgi, gan mazāk pievilcīgi, gan patīkami, gan mazāk patīkami, bet gandrīz vienmēr tomēr jauki cilvēki, kas vienmēr ☐ **saļaujas** / ☐ **izļaujas** / ☒ **paļaujas** uz saviem spēkiem, zina savus mērķus. Un katrs no mums parasti ☐ **pierod** / ☒ **atrod** / ☐ **sadod** tieši tos cilvēkus, kuri mums ir vislabākie, visskaistākie, visveismīgākie.

7. UZDEVUMS

Lasi! Raksti atbilstošos darbības vārdus vienkāršās pagātnes formā!

Stāsta galvenā varone ir saņēmusi negatīvu vērtējumu. Iepriekš viņa ir mēģinājusi izāzēt skolotāju, uzlikdama smieklīgas, tumšas brilles.

gribēties, skaitīt, justies, iemest, nolaisties, aizturēt, ievilkt, gribēties, noraut

Man nolaidās rokas. **Gribējās** raudāt. Bet es tikai dziļi **ievilku** elpu un **aizturēju**. Riebeklis. Atriebeklis. Es domās ātri **skaitīju** visādus nejaukus vārdu. Te no dusmām **jutos** gluži bezspēcīga, te sašutumā **gribējās** kliegt. Bet galu galā tikai paslepus **norāvu** no acīm tās sasodītās brilles un **iemetu** pavērtajā somā.

8. UZDEVUMS

Raksti atbilstošos piemērus!

dzīvot, lēkt, smaidīt, draudzēties, sarakstīt, stāstīt, svinēt, naidoties, uzzināt, rasties, netraucēt, piezvanīt, sākties, analizēt, segt

1. konjugācija	lēkt, rasties, sākties, segt
2. konjugācija	dzīvot, draudzēties, naidoties, netraucēt, analizēt
3. konjugācija	smaidīt, sarakstīt, stāstīt, svinēt, uzzināt, piezvanīt

9. UZDEVUMS

Veido un raksti atbilstošās vārdu formas!

1. nodaļa

darīt, mācīties, rakstīt, nekaitināt, vēlēties, stādīt, pavadīt, domāt, zināt

Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne
es	<i>daru</i> daru, mācos, rakstu, nekaitinu, vēlos, stādu, pavadu, domāju, zinu	<i>darīju</i> darīju, mācījos, rakstīju, nekaitināju, vēlējos, stādīju, pavadīju, domāju, zināju	<i>darīšu</i> darīšu, mācīšos, rakstīšu, nekaitināšu, vēlēšos, stādīšu, pavadīšu, domāšu, zināšu
mēs	darām, mācāmies, rakstām, nekaitinām, vēlamies, stādām, pavadām, domājam, zinām	darījām, mācījāmies, rakstījām, nekaitinājām, vēlējāmies, stādījām, pavadījām, domājām, zinājām	darīsim, mācīsimies, rakstīsim, nekaitināsim, vēlēsimies, stādīsim, pavadīsim, domāsim, zināsim
viņš, viņa, viņi, viņas	dara, mācās, raksta, nekaitina, vēlas, stāda, pavada, domā, zina	darīja, mācījās, rakstīja, nekaitināja, vēlējās, stādīja, pavadīja, domāja, zināja	darīs, mācīsies, rakstīs, nekaitinās, vēlēsies, stādīs, pavadīs, domās, zinās

10. UZDEVUMS

Raksti, vai pareizi (P) vai nepareizi (N)!

1. nodaļa

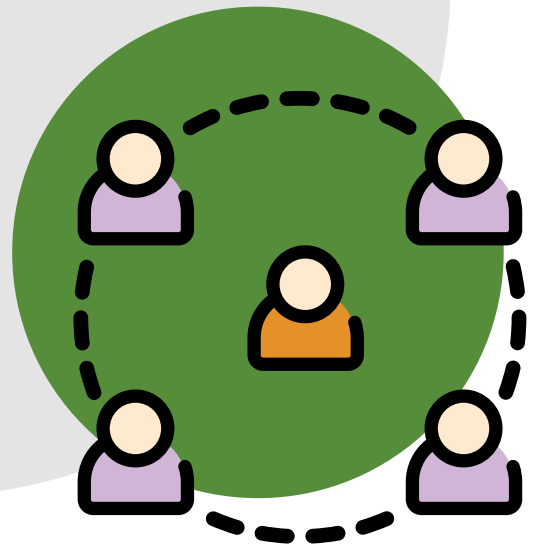
1. **P** Vārdā **sapluinīt** ir četras sastāvdaļas.
2. **N** Darbības vārds **sarunāt** ir tiešs un pirmatnīgs.
3. **P** Teikumā **Es vēlētos, lai mani draugi atcerētos, kad man ir dzimšanas diena** ir divi darbības vārdi vēlējuma izteiksmē.
4. **N** Darbības vārds **nelasam** uzrakstīts pareizi.
5. **N** Lietvārdā **puznakts** ir divas kļūdas.
6. **P** Tekstā nav kļūdu.
Bija gandrīz pilnīgs bezvējš. Ieairējis pirmā lielākā fjorda vidū, Erlends ievilka airus laivā un ļāva tai dreifēt. Argus gatavojās makšķerēšanai. Abi atritināja savas makšķeres, Argus samauca uz āķiem ēsmu, un draugi sāka vērot pludiņus.
7. **N** Vārdu savienojumā **apbrīnojami dzied apbrīnojami** ir īpašības vārds.
8. **P** Lietvārds **pasaulīte** ir atvasināta ar piedēkli un piedēkli.
9. **N** Darbības vārds **istecēt** ir uzrakstīts pareizi.
10. **N** Vārds es teikumā **Es gribu ar tevi parunāt** ir lietvārds.

Latviešu valodas
aģentūra

2. nodaļa

ES UN APKĀRTĒJIE

1. UZDEVUMS

Raksti atbilstošos darbības vārdus!

ieslīgt, gūt, nomākt, nomierināt, uzmundrināt, saviļņot, viļņoties, pārliecināt, aizraut, aizrauties, sajūsmināt, atskaņot, spēlēt, dziedāt, klausīties, just, justies

	Tiešie darbības vārdi	Atgriezeniskie darbības vārdi
Pirmatnīgi	ieslīgt, gūt, nomākt, aizraut, just	justies
Atvasināti	nomierināt, uzmundrināt, saviļņot, pārliecināt, sajūsmināt, atskaņot, spēlēt, dziedāt	aizrauties, viļņoties, klausīties

2. UZDEVUMS

Lasi! Izraksti no teksta teikuma priekšmetus un izteicējus!

Es un Aina esam lielas smējējas. Kā radītas viena otrai. Tā nav mūsu vaina, ka visi cilvēki ir smieklīgi. Viens vairāk, otrs mazāk, bet katrā ziņā katrā no viņiem slēpjas kāds smieklīgums. Dažam labam, kā, piemēram, Elvīrai, mēs krītam uz nerviem. Viņa mūs necieš ne acu galā. Bet Aina it sevišķi ir nokaitinājusi ķīmijas skolotāju Miķelsonu. Viņš ir visjaunākais skolotājs mūsu skolā.

(Nellija Kovaļevska)

Es Aina esam smējējas, Tā nav vaina, cilvēki ir smieklīgi, slēpjas smieklīgums, mēs krītam, Viņa necieš, Aina ir nokaitinājusi, Viņš ir skolotājs

3. UZDEVUMS

Raksti teikumā atbilstošu frazeoloģismu!

dusmu pūce

nikns kā vērsis

šņāc kā čūska

indes pods

bailīgs kā zaķis

sēž kā uz adatām

Mans jaunākais brālis no rītiem parasti pamostas tā īsti neizgulējies. Es viņu saucu par **dusmu pūci**.

Vakar angļu valodas stundā es **sēdēju kā uz adatām**, jo nebiju izpildījis mājasdarbu.

Mans brālis no visa baidās: no tumsas, no sliktām filmām, no augstuma. Es viņam saku, ka viņš ir **bailīgs kā zaķis**.

Kaimiņš bija **nikns kā vērsis**, kuram priekšā ir sarkana lupata un toreadors.

Daudzi draugi man saka, ka es esmu gatavs **indes pods** un varot sabojāt jebkuru tikšanos. Jāpadomā. Varbūt viņiem ir taisnība?

Ar kaimiņieni nemaz vairs nevar parunāt. **Šņāc kā čūska**, bet neko skaidri nepasaka. Varbūt jāpajautā tieši: "Kas ir noticis?"

4. UZDEVUMS

Iesaisti teikumos!

..., par laimi, gandrīz visi skolēni, ...

..., varbūt jauns atklājums, ...

..., to skaitā arī mēs, ...

..., īsāk, mūsu viedokli, ...

..., piemēram, ķīmija, ...

..., pareizāk sakot – eseju, ...

..., it īpaši atklājumi bioloģijā, ...

-
- ✓ Pusaudzim laika periodā, kamēr viņš ir savas identitātes meklējumos, citu viedoklis par sevi ir ļoti nozīmīgs. Tas ir spogulis, kurā raugoties viņš pielīdzina sevi citiem un novērtē sevi. Vajadzību būt grupā var uzskatīt par vienu no vecumposma īpatnībām, taču, protams, katram pusaudzim tas izpaužas citādāk.
- Pusaudzim laika periodā, kamēr viņš ir savas identitātes meklējumos citu viedoklis par sevi ir ļoti nozīmīgs. Tas ir spogulis kurā raugoties, viņš pielīdzina sevi citiem un novērtē sevi. Vajadzību būt grupā var uzskatīt par vienu no vecumposma īpatnībām taču, protams katram pusaudzim tas izpaužas citādāk.
-
- Savukārt arī neiekļaušanās grupā piemēram turēšanās savrup šajā vecumā, var būt signāls par psiholoģiskajām problēmām.
- ✓ Savukārt arī neiekļaušanās grupā, piemēram, turēšanās savrup, šajā vecumā var būt signāls par psiholoģiskajām problēmām.
-
- Pusaudža vecuma īpatnība ir viņa vājā spēja izteikt savas jūtas tāpēc jābūt ļoti pretimnākošiem, kad pusaudzis patiešām grib runāt.
- ✓ Pusaudža vecuma īpatnība ir viņa vājā spēja izteikt savas jūtas, tāpēc jābūt ļoti pretimnākošiem, kad pusaudzis patiešām grib runāt.
-
- ✓ Pusaudži iekšēji jūt sasprindzinājumu, bieži intuitīvi meklē darbību, it kā attaisnojot savu rīcību, kura neapmierina nedz pašu, nedz pieaugušos, taču vārdos neizsaka vai arī to neprot.
- Pusaudži iekšēji jūt sasprindzinājumu bieži intuitīvi meklē darbību, it kā, attaisnojot savu rīcību kura neapmierina nedz pašu nedz pieaugušos taču vārdos neizsaka, vai arī to neprot.
-
- Viena no svarīgākajām parādībām pusaudža dzīvē ir mūzika kura, palīdz apzināties savas emocijas. Pusaudža pārdzīvojumi daudzos gadījumos ir diametrāli pretēji mūzikai. Mūzika, rada paša personības veseluma izjūtu (kaut uz laiku).
- ✓ Viena no svarīgākajām parādībām pusaudža dzīvē ir mūzika, kura palīdz apzināties savas emocijas. Pusaudža pārdzīvojumi daudzos gadījumos ir diametrāli pretēji mūzikai. Mūzika rada paša personības veseluma izjūtu (kaut uz laiku).
-
- ✓ Pusaudzim vienlaikus var būt tieksme pēc pašapliecināšanās, patstāvības un neticības sev, tieksme pēc sev līdzīgiem un vajadzība pēc vientulības, skarbums, rupjība un viegla ievainojamība, kautrība, kas bieži vien ir par iemeslu pašapliecināšanās formām – bravūrai, vaļībai, disciplīnas pārkāpumiem, konfliktiem ar pieaugušajiem, spītībai un negativismam.
- Pusaudzim vienlaikus var būt tieksme pēc pašapliecināšanās, patstāvības un neticības sev tieksme pēc sev līdzīgiem un vajadzība pēc vientulības - skarbums rupjība un viegla ievainojamība; kautrība kas bieži vien ir par iemeslu pašapliecināšanās formām bravūrai vaļībai disciplīnas pārkāpumiem konfliktiem, ar pieaugušajiem spītībai un negativismam.
-

6. UZDEVUMS

Raksti ar dotajiem gramatiskajiem centriem teikumus atbilstoši nosacījumiem!

Mūzika ir iedvesmojoša (vienkāršs paplašināts teikums).

Mūzika saviļņoja (vienkāršs paplašināts teikums ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem).

Koncerts bija lielisks (salikts pakārtots teikums).

Klausītāji bija sajūsmināti (salikts sakārtots teikums).

Es klausos (salikts sakārtots teikums).

Skan vārdi (salikts pakārtots teikums).

7. UZDEVUMS

Atzīmē, vai teikums ir vienkāršs (V) vai salikts (S)!

- ☐ V Mobilais tālrunis ir bezvadu ierīce balss un datu pārraidei lielā attālumā.
- ☐ V Tas ir viens no bezvadu tālruņa veidiem.
- ☐ S Pasaulē mobilo sakaru ēra sākās 1992. gadā, kad Latvijas teritorijā sāka darboties pirmais šāda veida pakalpojuma sniedzējs.
- ☐ V Sākumā ar mobilo tālruni varēja tikai piezvanīt un saņemt zvanus.
- ☐ V Tā joprojām ir šo ierīču galvenā funkcija.
- ☐ V Vēlāk radās iespēja nosūtīt un saņemt īsus teksta paziņojumus.
- ☐ S Mūsdienās mobilajam tālrunim ir arī numura noteicējs, kas rāda ienākošā zvana zvanītāja numuru.
- ☐ V Mobilos tālruņus var savienot arī ar datoru.
- ☐ S Mobilo tālruņu funkcijas arvien paplašinās, kas liecina par informācijas tehnoloģiju attīstību.

8. UZDEVUMS

Pabeidz teikumus!

Es uzzināju, kas

Es uzzināju, ka

Es uzzināju, ko

Es uzzināju, ar ko

Es uzzināju, kāpēc

Es uzzināju, kā

9. UZDEVUMS

Raksti tekstā atbilstošo darbības
vārda tagadnes formu!slēpt, iespurgties, noliekt, izskatīties, būt, slēpt, ienākt, piecelties, stāvēt,
pārļaut, izskatīties, nokrekšķēties, apsēsties, sākt, sasniegt, uzbāzt

Ķīmijas stunda ir trešā. Kad klasē ienāk Miķelsons, ķīmijas skolotājs, mēs visi pieceļamies. Es arī noliecu galvu un uzbāžu uz acīm brilles. Mans pulss ir sasniedzis vismaz trīs simtu sitienu minūtē. Aina iespurdzas. Jau pēc mirkļa stāvu ar lepni paceltu galvu un laikam esmu kļuvusi līdzīga pirātam, kam vienu aci slēpj melns pārsējs. Manējo gan slēpj tikai melns stiklīšs. Puse klases man tagad izskatās melna, puse – balta. Miķelsons arī izskatās melns.

Viņš pārļāž mums asu, nevērīgu skatienu un nokrekšķas. Tad apsēžas un sāk čaukstināt klases žurnālu.

10. UZDEVUMS

Raksti atbilstošo burtu!

Spil g ta, paau g stinā t s, sma g s, saviļņojo š s, a t zīmēt, grū s tīdamies, salau z ts, ju z dams, attēlo t s.

Latviešu valodas
aģentūra

3. nodaļa

SVĒTKI MUMS VISIEM

1. UZDEVUMS

Sagrupē vārdus tabulā!

atmiņas, veselība, viesības, rīsi, attīstība, milti, viesmīlība,
virszeme, bikses, svārki, krelles, zāle, piens, sviests

Vienskaitlinieki	Daudzskaitlinieki

2. UZDEVUMS

Raksti divus vienkāršus paplašinātus teikumus ar diviem vienskaitliniekiem
un divus saliktus teikumus ar diviem daudzskaitliniekiem!

3. UZDEVUMS

Raksti vārdu *lietus* atbilstošā formā!

Vakar bija silts un saulains laiks, bet šodien no paša rīta list **lietus**.

Vajadzētu paslēpties no **lietus**, bet tuvumā nav neviena koka, nojumes vai citas paslēptuves.

Lietū ir patīkami atrasties, kad tas ir silts, bet drēgnā laikā pēc tādas **lietus** gāzes var pamatīgi saslimt.

Lietum nevajadzētu būt, jo vakar laika prognozē **lietu** neprognozēja vismaz divas dienas.

4. UZDEVUMS

Veido vārdu savienojumus!
Ieraksti atbilstošā vārda numuru!

1. Dzimšanas

6. torte

2. Ģimenes

5. spēles

3. Lielas

1. diena

4. Vasaras

7. pārsteigums

5. Jautras

4. saulgrieži

6. Milzīga

3. dāvanas

7. Vislabākais

2. svētki

5. UZDEVUMS

Papildini tekstu ar vārdiem
un vārdu savienojumiem!

darba rīkus, dziesmas, ļaudis, darbam un mācībām, pasakas, dziedātu, vakaros,
ar padomiem, mīloja, kaimiņu ļaudis

SENO LAIKU TRADĪCIJAS

Senos laikos ļaudis mācījušies vakarējot. Saimnieces, rakstu zinātājas, vērpējas un audējas, pulcināja meitas darbam un mācībām.

Rudens un ziemas garajos vakaros saimniece aicinājusi visus savās mājās, lai kopā padarītu darbus, dziedātu dziesmas un atcerētos ticējumus, pasakas un nostāstus. To sauca par vakarēšanu. Vakarēt nāca visa saime.

Saimniece pirmā uzsākusi visas dziesmas.

Vakarējot saimnieks un puīši gatavoja darba rīkus pavasarim, darināja traukus, pastalas un citus saimniecības piederumus. Vēcaistēvs stāstīja par seniem laikiem, palīdzēja ar padomiem. Vecāmāte adīja cimdus un zeķes, stāstīja pasakas un uzdeva mīklas.

Vakarēt nāca arī kaimiņu ļaudis. Katram bija līdzīgs darbs, ko darīt.

Reizēm saimniece mīloja vakarētājus ar ceptiem āboliem.

6. UZDEVUMS

Aizpildi tabulu!

Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne
es	mieloju cienāju		
mēs			
viņš, viņa, viņi, viņas			

7. UZDEVUMS

Izvēlies vārdu ar atbilstošu priedēkli!

- aizbrauc / izbrauc / brauc no kalna;
pārbrauc / atbrauc / apbrauc pāri ielai;
izbrauc / nobrauc / piebrauc no garāžas;
aizbrauc / atbrauc / piebrauc no notikuma vietas;
nobrauc / pārbrauc / uzbrauc kalnā;
pārbrauc / izbrauc / apbrauc mājās;
apbrauc / nobrauc / aizbrauc bedres;
apbrauc / aizbrauc / pārbrauc līdz skolai

8. UZDEVUMS

Aizpildi tabulu!

Persona	Īstenības izteiksme			Pavēles izteiksme	Vēlējuma izteiksme	Vajadzības izteiksme
	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne			
es (man)	svinu apciemoju			Svini!		
tu (tev)					apciemotu	
mēs (mums)						
jūs (jums)						
viņš (viņam), viņa (viņai), viņi (viņiem), viņas (viņām)						

9. UZDEVUMS

Raksti darbības vārdu, no kura
darināts lietvārds!

Sacenšanās – *sacensties*.

Sveikšana –

Svinēšana –

Draudzēšanās –

Atzīmēšana –

Dāvināšana –

Atpūšanās –

Spēlēšanās –

Minēšana –

Priecāšanās –

10. UZDEVUMS

Raksti atbilstošo vārdu!

gada, kā, Valsts, kuri, vārdā, lai, šis, bojāgājušos, dēļ, kopš, dzimis, kad, kad, tika

Pirmo reizi UNESCO Starptautisko dzimtās valodas dienu izsludināja 1999. **gada** 17. novembrī. Šīs dienas datums ir **kā** pieminēts 1952. gada 21. februārim, **kad** četri jauni studenti Dakā, Bangladešas galvaspilsētā, **tika** nogalināti urdu un bengāļu valodas pretrunu dēļ.

Šis traģiskais notikums ir viens no retajiem gadījumiem pasaules vēsturē, **kad** cilvēki ziedojuši savas dzīvības dzimtās valodas **dēļ**. **Kopš** tā laika Bangladešā atzīmē Dzimtās valodas dienu, vienu no traģiskākajām dienām valsts vēsturē.

1998. gada 9. janvārī Rafikuls Islams, Bangladešā **dzimis** kanādiešu valodas aktīvists, nosūtīja vēstuli uz Bangladešu, aicinot pasludināt Starptautisko dzimtās valodas dienu visā pasaulē. Kā datums tika ierosināts 21. februāris, **lai** pieminētu Dakā **bojāgājušos** bengāļu studentus. **Šis** priekšlikums tika iesniegts UNESCO kā oficiāls priekšlikums. Visbeidzot 1999. gada 17. novembrī UNESCO Ģenerālā asambleja vienbalsīgi nolēma – 21. februāris visā pasaulē tiek pasludināts par Starptautisko dzimtās valodas dienu, lai pieminētu bojāgājušos, **kuri** ziedoja savas dzīvības dzimtās valodas **vārdā**. Kopš tā laika katru gadu UNESCO katrai Starptautiskās dzimtās valodas dienai izvēlas tēmu un sponsorē ar to saistītos pasākumus savā galvenajā mītnē Parīzē.

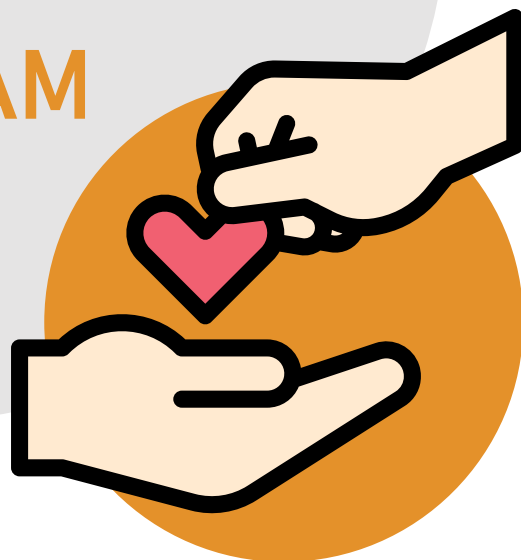
Latvijā to svin kā **Valsts** valodas dienu.

Latviešu valodas
aģentūra

4. nodaļa

DOTS DEVĒJAM ATDODAS

1. UZDEVUMS

Raksti sinonīmus! Meklē <https://letonika.lv/>!

Devīgs – *dāsns*.

Badīgs – .

Bailīgs – .

Baltrocis – .

Līksms – .

Burkšķēt – .

Burvīgs – .

Gādīgs – .

2. UZDEVUMS

Iesaisti četrus 1. uzdevumā sameklētos sinonīmus
četros saliktos pakārtotos teikumos!

3. UZDEVUMS

Raksti frazeoloģisma skaidrojumu!

Gan ar godu, gan ar negodu –

Goda (dieva) vārds –

Visā savā godībā –

Dot goda vārdu –

Kas to deva? –

Dot kājām ziņu –

Dots pret dotu –

Dot priekšroku –

4. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošā sakāmvārda, ticējuma daļas numuru!

1. Kas jautā, vai gribi, tas

2. Ja otram dod ko un tas nokrīt zemē, tad

3. Ja ko ēdamu vai ko citu dod otram pār plecu, tad devējs

4. Caur durvīm vai caur logu nevajagot maizi vai citu ko dot, tad svētību

5. Labāk draugam dot, ne

6. Dieva dots,

7. Strādā pats, tad arī

8. Dod man, es

9. Kas kaunīgam

10. Kas gulošam

7. Dievs tev dos.

5. no drauga lūgt.

10. ko dos!

3. domā ko ļaunu.

1. labprāt nedod.

9. ko dos!

2. devējam ir žēl dotā.

4. izdodot.

8. došu tev.

6. laimes likts.

5. UZDEVUMS

Iesaisti divus frazeoloģismus teikumos!

6. UZDEVUMS

Atrodi 12 rakstura īpašību nosaukumus! Raksti!

S	A	J	D	Ī	Ķ	K	F	Ļ	U
P	T	A	E	F	V	Ā	P	A	Z
Ē	K	U	V	S	Ž	R	H	U	T
C	L	T	Ī	K	P	T	Ē	N	I
Ī	Ā	R	G	O	D	Ī	G	S	C
G	T	S	S	P	E	G	P	Ķ	Ī
S	S	Č	Ē	S	O	S	Ņ	Ī	G
L	A	B	S	I	R	D	Ī	G	S
Z	I	N	Ā	T	K	Ā	R	S	L
N	O	S	L	Ē	G	T	S	M	H

Spēcīgs, atklāts, jautrs, devīgs, skops, kārtīgs, ļauns, uzticīgs, labsirdīgs, zinātkārs, godīgs, noslēgts.

7. UZDEVUMS

Izvēlies piecus īpašību nosaukumus un darini no tiem īpašības vārda pakāpes!

Īpašības vārds	Pamata pakāpe	Pārākā pakāpe	Vispārākā pakāpe

8. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošās sakāmvārda daļas numuru!

1. Kamēr dzīvo,

2. Prāts

3. Gudrību

4. Ko skolā noslinkosi,

5. Tu mācies dzīvei,

6. Bez izglītības
2. līdz ar cilvēku aug.

5. bet ne skolai.

6. kā bez acu.

1. tikmēr mācies.

4. to dzīvē neiegūsi.

3. ar karoti neieliesi.

9. UZDEVUMS

Lasi! Izraksti darbības vārda divdabja formas!

4. nodaļa

Bieži esmu dzirdējis apgalvojumus, ka nav uzticīgāka un uzticamāka radījuma par suni. Man vienmēr liekas, ka cilvēku un suni saista īpašas jūtas. Suns ir pieradināts ļoti sen, tāpēc ir iemantojis bezgalīgu cilvēka uzticību. Suns ļoti pieķeras savam saimniekam un mīl to pat tad, kad saimnieks to nav pelnījis. Suns, domājams, ir pieradināts ļoti sen. Pirmie pieradinātie suņi ir bijuši gani. Zinātnieki arī apgalvo, ka tikai pateicoties sunim, kas vilka smagās kamanas, cilvēki nokļuvaši Amerikā. Varu secināt, ka suns tiešām ir viens no senākajiem mājdzīvniekiem.

Suņi ir gudri un jauki. Visjaukākie, protams, ir pašu suņi – ģimenes mīļuli. Pasaulē ir daudz suņu šķirņu. Pašlaik ir populāri mazi suņi.

10. UZDEVUMS

Izraksti īpašības vārdus no 9. uzdevuma teksta! Atzīmē pareizo pakāpi!

Īpašības vārds	Pamata pakāpe	Pārākā pakāpe	Vispārākā pakāpe	Nenoteiktā galotne	Noteiktā galotne
uzticīgāka	☐	☒	☐	☒	☐
īpašas	☒	☐	☐	☒	☐
bezgalīgu	☒	☐	☐	☒	☐
smagās	☒	☐	☐	☐	☒
senākajiem	☐	☒	☐	☐	☒
gudri	☒	☐	☐	☒	☐
jauki	☒	☐	☐	☒	☐
visjaukākie	☐	☐	☒	☐	☒
populāri	☒	☐	☐	☒	☐
mazi	☒	☐	☐	☒	☐

Latviešu valodas
aģentūra

5. nodaļa

INFORMĀCIJAS PASAULĒ

1. UZDEVUMS

Iesaisti katru divdabi divos teikumos:
vienā, kur divdabis ir apzīmētājs, otrā,
kur divdabis ir izteicēja daļa!

aizraujošs, saistošs, izglītojošs, nomierinošs, satraucošs

2. UZDEVUMS

Atzīmē lieko vārdu vai vārdu savienojumu!

- 1) ☐ datorpele, ☐ klaviatūra, ☐ monitors, ☒ saldētava;
- 2) ☐ elektriskā plīts, ☐ elektriskais mikseris, ☒ gāzes plīts, ☐ mikroviļņu krāsns;
- 3) ☐ fotoaparāts, ☒ blenderis, ☐ zibspuldze, ☐ videokamera;
- 4) ☐ mobilais telefons, ☐ lādētājs, ☐ atmiņas karte, ☒ šujmašīna;
- 5) ☐ radioatskaņotājs, ☒ printeris, ☐ pastiprinātājs;
- 6) ☒ gludeklis, ☐ skeneris, ☐ printeris, ☐ kopētājs

3. UZDEVUMS

Izmanto otrā uzdevuma vārdu rindas un uzraksti sešus teikumus ar vispārinošo vārdu un vienlīdzīgiem teikuma locekļiem! Izmanto dažādus modeļus ar vispārinošo vārdu un vienlīdzīgiem teikuma locekļiem!

4. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošā vārda numuru pie tā nozīmes skaidrojuma!

1. Komunikācija –

2. Fonētika –

3. Morfoloģija –

4. Leksika –

5. Analfabēts –

6. Biosfēra –

7. Lokāls –

8. Kompakts –

9. Datne –

10. Monitors –

9. datu kopa, tekstuāls vai grafisks dokuments, ko glabāšanas, pārsūtīšanas un apstrādes procesā uzskata un identificē kā vienotu veselumu un kas parasti sastāv no vienādas struktūras ierakstiem.

3. vārdu mācība.

6. Zemes apvalks, kurā pastāv dzīvība (litosfēras augšējā daļa, hidrosfēras un atmosfēras apakšējā daļa).

1. saziņa.

10. datu vizualizācijas ierīce, ekrāns, displejs.

4. vārdu krājums.

7. saistīts ar noteiktu teritoriju, vietu, tai raksturīgs; vietējs.

2. skaņu mācība.

5. cilvēks, kurš neprot lasīt.

8. tāds, kura daļas, sastāvdaļas atrodas cieši kopā.

5. UZDEVUMS

Loki divdabi *redzams, pamanāms!*

5. nodaļa

Locījums	Vīriešu dzimte		Sieviešu dzimte	
	Vienskaitlis	Daudzskaitlis	Vienskaitlis	Daudzskaitlis
N. kas?	<i>redzams</i>	<i>redzami</i>	<i>redzama</i>	<i>redzamas</i>
	<i>pamanāms</i>	<i>pamanāmi</i>	<i>pamanāma</i>	<i>pamanāmas</i>
Ģ. kā?	redzama	redzamu	redzamas	redzamu
	pamanāma	pamanāmu	pamanāmas	pamanāmu
D. kam?	redzāmam	redzamiem	redzamai	redzamām
	pamanāmam	pamanāmiem	pamanāmai	pamanāmām
A. ko?	redzamu	redzamus	redzamu	redzamas
	pamanāmu	pamanāmus	pamanāmu	pamanāmas
I. ar ko?	ar redzamu	ar redzamiem	ar redzamu	ar redzamām
	ar pamanāmu	ar pamanāmiem	ar pamanāmu	ar pamanāmām
L. kur?	redzamā	redzamos	redzamā	redzamās
	pamanāmā	pamanāmos	pamanāmā	pamanāmās

6. UZDEVUMS

Iesaisti katru divdabi divos teikumos: vienā, kur divdabis ir apzīmētājs, otrā, kur divdabis ir izteicēja daļa!

Apzīmētājs

Izteicēja daļa

7. UZDEVUMS

Atzīmē teikumā iederīgu vārdu
atbilstošā locījumā!

☐ Elektrisko / ☒ elektriskajā / ☐ elektriskais tējkannā ūdeni var uzsildīt ātrāk nekā uz gāzes plīts.

Vai jums mājās ir ☐ interaktīvs / ☒ interaktīvā / ☐ interaktīvajā televīzija?

Mamma teica, ka mums mājās vajag ☐ ekonomiskais / ☒ ekonomiskāku / ☐ ekonomiskie veļas mazgājamo mašīnu.

Mana vecmāmiņa izmanto tikai ☒ mehānisko / ☐ mehāniski / ☐ mehāniskiem sulu spiedi.

Vannas istabā mums ir ☐ elektrisko / ☐ elektriskā / ☒ elektriskais ūdens sildītājs.

Vai tavā mājas telefonā ir ☐ automātiski / ☐ automātisko / ☒ automātiskais atbildētājs?

Visas manu draugu adreses ir ☒ mobilajā / ☐ mobilais / ☐ mobilo telefonā.

☐ Viedajā / ☒ viedā / ☐ viedo māja vairs nav nekāds retums.

Vectētiņš ir pārsteigts par mana ☐ mobilajā / ☒ mobilā / ☐ mobilo telefona skārienjutīgo ekrānu.

8. UZDEVUMS

Ieraksti pie vārda atbilstošo saīsinājumu!

lit., folkl., vsk., sar. / sarunv., u.c., u. tml., sk., dsk., g., gs., novēc., p.m.ē., t.s., lietv., poēt., noz.

Gadsimts – **gs.**

Daudzskaitlis – **dsk.**

Poētisms – **poēt.**

Lietvārds – **lietv.**

Literatūra – **lit.**

Skatīt – **sk.**

Sarunvaloda – **sar., sarunv.**

Gads – **g.**

Un tamlīdzīgi – **u. tml.**

Nozīme – **noz.**

Vienskaitlis – **vsk.**

Un citi – **u.c.**

Tā saucamais – **t.s.**

Novecojis – **novec.**

Pirms mūsu ēras – **p.m.ē.**

Folklorā – **folk.**

ko jau radījusi, rada un turpmāk radīs moderno tehnoloģiju attīstība

zvanīt bērnu un pusaudžu uzticības tālruņa konsultantiem, kuri pastāstīs

un saziņas izmantošanu

ne tikai sociālajā līmenī, bet to var izmantot praktiski jebkurā jomā

kā rezultātā arvien vairāk cilvēku tiek iekļauti digitālajā revolūcijā

izglītojot un informējot sabiedrību par bērnu drošību internetā

iestāžu un organizāciju, kuru rīcībā ar interneta palīdzību nonācis milzīgs datu apjoms

1. Interneta faktors ir tas, kas visvairāk ietekmējis šo laikmetu, un šis faktors ir būtisks laikmeta attīstībā.
2. Informācijai un komunikācijai izmantotās tehnoloģijas veicina zināšanu un datu izplatīšanos,
kā rezultātā arvien vairāk cilvēku tiek iekļauti digitālajā revolūcijā.
3. Datu masveida izmantošana noteiktiem mērķiem var būt viens no instrumentiem, kas nosaka noteiktus uzvedības modeļus
ne tikai sociālajā līmenī, bet to var izmantot praktiski jebkurā jomā.
4. Visbeidzot – mākslīgais intelekts ir gandrīz pēdējais digitālā laikmeta solis.
5. Tas apvieno interneta, informācijas
un saziņas izmantošanu, pamatojoties uz lielu datu apjomu.
6. Patlaban, paraugoties uz jebkuru tautsaimniecības nozari, uz gandrīz jebkuru ikdienas aspektu, redzam pārmaiņas,
ko jau radījusi, rada un turpmāk radīs moderno tehnoloģiju attīstība, kas daudzās jomās notiek intensīvāk, nekā mēs vispār apzināmies.
7. Mēs zinām, ka Google rīcībā ir milzīgs datu apjoms.
8. *Facebook.com* rīcībā arī ir milzīgs datu apjoms, un ir vēl daudz dažādu uzņēmumu,
iestāžu un organizāciju, kuru rīcībā ar interneta palīdzību nonācis milzīgs datu apjoms.
9. Latvijas Drošāka interneta centrs darbojas kopš 2006. gada,
izglītojot un informējot sabiedrību par bērnu drošību internetā, kā arī nodrošinot iespēju ziņot par atklātajiem pārkāpumiem internetā.
10. Īpašas akcijas ietvaros Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija aicina bērnus, vecākus un pedagogus
zvanīt bērnu un pusaudžu uzticības tālruņa konsultantiem, kuri pastāstīs, kā rīkoties, ja konstatēti pārkāpumi internetā, un kur saņemt psiholoģisko palīdzību un atbalstu, ja bērns tīmeklī jau ir ticis pazemots.

10. UZDEVUMS

Lasi 9. uzdevuma tekstu!
Atzīmē pareizo variantu!

☒ 1. teikumā ir divas neatkarīgas teikuma daļas un viens palīgteikums.

☐ 1. teikumā ir viena neatkarīga daļa un palīgteikums.

☐ 5. teikums ir salikts teikums.

☒ 5. teikums ir vienkāršs teikums.

☒ 5. un 6. teikumā ir divdabja teiciens.

☐ 5. un 4. teikumā ir divdabja teiciens.

☒ 10. teikumā ir pieci palīgteikumi.

☐ 6. teikumā ir pieci palīgteikumi.

☒ 5. teikumā divdabja teiciens ir teikuma beigās.

☐ 3. teikumā divdabja teiciens atrodas teikuma beigās.

☒ 8. teikumā ir neatkarīga daļa, neatkarīga daļa un palīgteikums.

☐ 8. teikumā ir neatkarīga daļa un divi palīgteikumi

11. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošo vārdšķiras nosaukumu!

lietvārds, darbības vārds, skaitļa vārds, īpašības vārds, saiklis, vietniekvārds,
darbības vārda divdabja forma, prievārds, apstākļa vārds

Visvairāk – **apstākļa vārds**.

Izglītojot – **darbības vārda divdabja forma**.

Uzticības – **lietvārds**.

Kuri – **vietniekvārds**.

Ja – **saiklis**.

Par – **prievārds**.

Psiholoģisku – **īpašības vārds**.

2006. – **skaitļa vārds**.

Rīkoties – **darbības vārds**.

12. UZDEVUMS

Atzīmē pareizo variantu!

Pēdējais solis – ☒ noteiktā / ☐ nenoteiktā galotne.

Digitālajā revolūcijā – ☒ noteiktā / ☐ nenoteiktā galotne.

Sociālajā līmenī – ☒ noteiktā / ☐ nenoteiktā galotne.

Mākslīgais intelekts – ☒ noteiktā / ☐ nenoteiktā galotne.

Moderno tehnoloģiju – ☒ noteiktā / ☐ nenoteiktā galotne.

Milzīgs apjoms – ☐ noteiktā / ☒ nenoteiktā galotne.

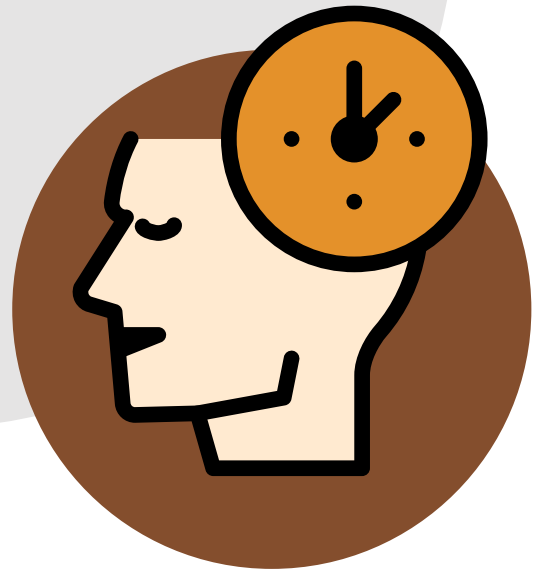
Drošāks internets – ☐ noteiktā / ☒ nenoteiktā galotne.

Latviešu valodas
aģentūra

6. nodaļa

ATMIŅU LABIRINTOS

1. UZDEVUMS

Veido un raksti teikumus, iesaistot vārdus
atbilstošā formā, bet nemainot vārdu secību!

Katrs cilvēks **būt** (*tagadne*) visdažādākās atmiņas par sava bērnību.

Katram cilvēkam ir visdažādākās atmiņas par savu bērnību.

Cits **atcerēties** (*tagadne*) vecvecāki lauki mājas, kura **pavadīt** (*ciešamās kārtas pagātnes divdabis*) bērnība vasaras.

Cits atceras vecvecāku lauku mājas, kurās pavadītas bērnības vasaras.

Citi **atcerēties** (*tagadne*) pirmā skola diena saulains septembris rīts.

Citi atceras pirmo skolas dienu saulainā septembra rītā.

Es **atcerēties** (*tagadne*) savs pirmais brauciens ar vilciens uz Sigulda.

Es atceros savu pirmo braucienu ar vilcienu uz Siguldu.

Tas **būt** (*pagātne*) ļoti aizraujoši, jo parasti visa ģimene **ceļot** (*pagātne*) ar auto.

Tas bija ļoti aizraujoši, jo parasti visa ģimene ceļojām ar auto.

Sigulda **braukt** (*pagātne*) ar gaiss vagoniņš un **izstaigāt** (*pagātne*) Dainu parks.

Siguldā braucām ar gaisa vagoniņu un izstaigājām Dainu parku.

2. UZDEVUMS

Lasi! Izvēlies rindkopu, kurā pareizi saliktas pieturzīmes!

- ☐ Margarita Stāraste ir dzimusi 1914 gada 2 februārī. Kad, Krievijā sākās pilsoņu karš, viņas ģimene atgriezās Latvijā. Pēc atgriešanās dzimtenē ģimene apmetās uz dzīvi Čiekurkalnā Rīgas priekšpilsētā. Kad Jānis Barviks kļuva par nozīmīgu ierēdni, viņi atbilstoši savam stāvoklim noīrēja plašu piecistabu dzīvokli Bruņinieku ielā.
- ☒ Margarita Stāraste ir dzimusi 1914. gada 2. februārī. Kad Krievijā sākās pilsoņu karš, viņas ģimene atgriezās Latvijā. Pēc atgriešanās dzimtenē ģimene apmetās uz dzīvi Čiekurkalnā, Rīgas priekšpilsētā. Kad Jānis Barviks kļuva par nozīmīgu ierēdni, viņi atbilstoši savam stāvoklim noīrēja plašu piecistabu dzīvokli Bruņinieku ielā.
- ☐ Mājās bieži tika rīkotas viesības un ciemos nāca daudz viesu. Pēc nostāstiem, reiz kādu viesību laikā ģimenes suns Lords bija saplosījis kādai dāmai lapsādas apkakli tad gan ir izcēlies milzīgs apjukums.
- ☒ Mājās bieži tika rīkotas viesības, un ciemos nāca daudz viesu. Pēc nostāstiem reiz kādu viesību laikā ģimenes suns Lords bija saplosījis kādai dāmai lapsādas apkakli, tad gan ir izcēlies milzīgs apjukums.
- ☒ Mazajai Margaritai lielajā dzīvoklī tomēr bijis ļoti garlaicīgi. Vienīgais, ar ko viņa šeit ir varējusi nodarboties, bija zīmēšana, ko tēvs ļoti sekmējis. Ar lielu ilgošanos meitene vienmēr gaidījusi vasaras, kad ģimene devās uz laukiem – vai nu uz savu īpašumu Lielvārdē, vai pie onkuļa Zemgalē.
- ☐ Mazajai Margaritai lielajā dzīvoklī, tomēr bijis ļoti garlaicīgi. Vienīgais ar ko viņa šeit ir varējusi nodarboties bija zīmēšana, ko tēvs ļoti sekmējis. Ar lielu ilgošanos meitene vienmēr ir gaidījusi vasaras - kad ģimene devās uz laukiem vai nu uz savu īpašumu Lielvārdē vai pie onkuļa Zemgalē.

3. UZDEVUMS

Raksti no 2. uzdevuma darbības vārdu saliktās tagadnes un pagātnes formas!

Ir dzimusi, bija saplosījies, ir izcēlies, bijis, ir varējusi, sekmējis, gaidījusi.

4. UZDEVUMS

Izrkasti no teksta vispārinošos vārdus!

Margarita Stāraste jau no bērnības rakstīja radošus darbus: pasakas un dzejoļus. Gan ģimnāzijā, gan Latvijas Mākslas akadēmijā, gan Zviedrijas vasaras mākslas koledžā – visās šajās skolās Margarita Stāraste attīstīja un pilnveidoja savu talantu. Zviedrijas vasaras mākslas koledžā viņa iepazinās ar Gerritu – savu mūža mīlestību. 1940. gadā Latvijā ienāca Sarkanā armija un tika nodibināta padomju vara. Viss – zeme, bankas, tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumi – tika nacionalizēti. Vairākas izdevniecības, kā “Zelta ābele”, “Grāmatu draugs”, bija pirmās, kuras izdeva Margaritas Stārastes grāmatas “Balti tīri sniega vīri” un “Ziemas grāmata”. Tādi vēsturiskie notikumi kā Pirmais pasaules karš, Latvijas okupācija un tā saucamais dzelzs priekšgars izšķīra Margaritu Stārasti ar viņas iemīļoto zviedru Gerritu.

darbus, skolās, mīlestību, viss, izdevniecības, notikumi

5. UZDEVUMS

Aizpildi tabulu!

bērnība, radošu, izdevniecību, notikumi, iepazīties, saucamais, Zviedrijas, dzejoļu, tirdzniecības

Priedēklis	Sakne	Piedēklis	Galotne
	bērn-	-īb-	-a
	rad-	-oš-	-u
iz-	-dev-	-niec, -īb-	-u
no-	-tik-	-um-	-i
no-	-dib-	-ināt-	-ties
ie-	-paz-	-ī-	-ties
	-sauc-	-am-	-ais
	Zviedr-	-ij-	-as
	dzej-	-oļ-	-u
	tirdz-	-niec-, -īb-	-as

6. UZDEVUMS**Ieraksti atbilstošā antonīma numuru!**

1. Gandarījums

2. Satrakoties

3. Ļoti

4. Atrasties

5. Pavadīt

6. Doties

7. Vajadzīgs

8. Atcerēties

9. Tuvināties

7. Lieks

5. Sagaidīt

6. Apstāties

8. Aizmirst

1. Vilšanās

9. Attālināties

2. Nomierināties

3. Nemaz

4. Pazust

7. UZDEVUMS**Raksti teikumus ar katru vārdu pāri no 6. uzdevuma!**

8. UZDEVUMS

Ieraksti frāzes vai teikuma
numuru atbilstošā vietā!

1. Šī frāze liek aizdomāties

2. padara mūsu dabu daudz mazāk pievilcīgu

3. Klimata pārmaiņu ietekmē rodas plūdi un karstas vasaras ar ugunsgrēkiem

4. nenodarīt videi kaitējumu

5. „Dzīvot zaļi” nebūt nenozīmē

6. kas vairs nav vajadzīgs

7. Dabas sargāšana ir joma

8. vai zaļais dzīvesveids vienmēr ir dabai draudzīgs un kā mūsu zemes vērtības
sargāt pārdomāti

Dzīvot zaļi ir moderni... **1.** . Manuprāt, tam nemaz nav jābūt moderni. Tam jābūt pašam par sevi saprotamam, ka daba mums ir tikai viena un tā ir jāsaudzē.

Katrs zemē nomestais plastmasas maisiņš, katra pudele **2.** .

Mūsdienās arvien biežāk televīzijā un citos plašsaziņas līdzekļos tiek apspriesta tēma par dabas un vides piesārņošanu. Cilvēki tiek mudināti nepiemēslot mežus un pārējo dabu, **4.** . Bet kas ir jādara un kā ir jādzīvo, lai nenodarītu kaitējumu videi un arī pats justos labi?

5. , ka mājās katru dienu jābūt smaržojošām puķēm vai kādam citam zaļajam augam. „Dzīvot zaļi” nozīmē dzīvot ekoloģiski tīri, dzīvot tā, lai nodarītu dabai pēc iespējas mazāku kaitējumu. „Dzīvot zaļi” nozīmē šķirot atkritumus un ikdienā lietot pēc iespējas dabiskākus produktus.

Atkritumi dabai var būt ļoti bīstami. Bieži vien cilvēki visu, **6.** , samet vienā atkritumu kastē, nemaz nedomājot par to, ka tur varētu atrasties tādas kaitīgas vielas, kas, nonākot mežā, var izdalīties un negatīvi ietekmēt augus un dzīvās radības...

3. , taču vislielāko ietekmi uz dabu atstāj mūsu saimniekošana, nepārdomāta vienvirziena rīcība.

Pakāpeniski visu laiku zūd dabas daudzveidība. **7.** , kas nevar pastāvēt bez sabiedrības iesaistes.

Pamazām mainās izpratne par dabas aizsardzību, bet vienmēr būs jautājums, **8.** .

9. UZDEVUMS

Aizpildi tabulu! Izmanto
8. uzdevuma tekstu!

Pirmatnīgi vārdi	Atvasināti vārdi		
	Ar priedēkli	Ar izskaņu	Ar priedēkli un izskaņu

10. UZDEVUMS

Raksti vārdu *atcerēties* atbilstošā formā!

atceros, atceries, atcerēšos, atcerējās, atcerieties, atceraties, atceros

Vai tu **atceries** savas bērnības spilgtāko notikumu?
Es **atceros** ģimenes saietu pagājušā gada vasarā.
Es slikti **atceros**, par ko mums stāstīja vakardienas stundā.
Pagaidi mazliet! Tūlīt **atcerēšos**.
Vakar vecāki **atcerējās**, kā es pirms pāris gadiem iekāpu nepareizajā vilcienā un aizbraucu uz Ogrī.
Vai jūs **atceraties** šo pasaku?
Atcerieties! Tas nemaz nebija tik sen.

11. UZDEVUMS

No dotajiem vārdiem veido salikteņus!
Ieraksti atbilstošā salikteņa numuru pie
tā nozīmes skaidrojuma!

1. Viedais tālrunis **Viedtālrunis**

2. Dators programma **Datorprogramma**

3. Radio signāls **Radiosignāls**

4. Dators tīkls **Datortīkls**

5. Dators vīruss **Datorvīruss**

6. Viedā karte **Viedkarte**

- 6.** – plastmasas karte ar iebūvētu atmiņu un mikroprocesoru, ko izmanto lietotāju identificēšanai un naudas pārvedumiem.
- 1.** – mobilais telefons, kas papildināts ar datoram līdzīgu funkcionalitāti.
- 5.** – programma, kas spēj pati pārkopēties un izplatīties no datora uz datoru, tā lietotājam par to neko nezinot.
- 2.** – kodēta instrukciju, norāžu sistēma datora darbības nodrošināšanai.
- 3.** – elektromagnētiskas svārstības, ko uztver dažādas ierīces.
- 4.** – internets, tīkls datu apmaiņai.

Latviešu valodas
aģentūra

7. nodaļa

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

1. UZDEVUMS

Dotos vārdus iesaisti vārdu savienojumos!

sacensības, sacikstes, sacenšanās, turnīrs, mačs, pasākums, uzvara, zaudējums

[illegible]

2. UZDEVUMS

lesaisti četrus vārdu savienojumus vienkāršos paplašinātos teikumos ar savrupinājumu!

3. UZDEVUMS

lesaisti četrus vārdu savienojumus saliktos teikumos!

4. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošā sinonīma numuru!

1. Ātri –

2. Vienmēr –

3. Bieži –

4. Ļoti –

5. Tagad –

3. daudzreiz, nereti, daudzkārt, cieši.

5. pašlaik, patlaban, šobrīd, šodien.

1. naski, mudīgi, žigli, veicīgi.

4. gauži, pārlietu, visai, ārkārtīgi.

2. allaž, diendienā, mūžam, pastāvīgi.

5. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošā vārda numuru
pie tā nozīmes skaidrojuma!

1. Azarts –

2. Risks –

3. Neapdomība –

4. Ekstāze –

5. Neprāts –

6. Varonība –

2. pārdroša rīcība.

5. bezjēdzīga rīcība.

4. psihisks stāvoklis, kam raksturīgas noteiktas emocionālās norises.

6. spēja pārvarēt ārkārtējas grūtības, briesmas.

3. tāds rīcības veids, kurā neparedz sekas.

1. ļoti spēcīga, bieži ar risku saistīta aizraušanās.

6. UZDEVUMS

Raksti vienkāršus paplašinātus teikumus, papildinot
teikumu gramatiskos centrus ar 3–4 palīglocekļiem!

sākas spēle, līdzjutēji atbalsta, troksnis ir milzīgs, komanda cīnās,
laiks tuvojas, vārtsargs cenšas

7. UZDEVUMS

Raksti saliktus pakārtotus teikumus ar dotajiem apstākļa vārdiem!

šeit, turp, nejauši, pēkšņi, diezgan, reti, ļoti, katrreiz, atpakaļ, zemu, šad tad

8. UZDEVUMS

Atzīmē pareizi uzrakstītos apstākļa vārdus!

☒ Diezin kad, ☒ diezin kā, ☒ nez kur, ☒ nekad, ☒ nekur, ☒ kaut kur, ☐ kautkad, ☒ kaut kā,
☒ jebkur, ☐ jeb kā, ☒ ikreiz, ☐ pa visam, ☒ tepat, ☐ tur pat, ☐ diezcik.

9. UZDEVUMS

Raksti piecus saliktus sakārtotus teikumus ar apstākļa vārdiem!

10. UZDEVUMS

Izraksti saliktu teikumu un vienlīdzīgu teikuma locekļu saistīšanas līdzekļus!

Tevi nedrīkst apstādināt šķēršļi. Ja esi atspēries ar rokām pret sienu, nepadodies un nedodies atpakaļ! Izdomā, kā pārlīst pāri sienai, kā tai iziet cauri vai kā to apiet!

(Maikls Džordans, NBA zvaigzne)

Ja, un, kā, kā, vai

Tas nav kalns, kas tevi nogurdina, rāpjoties augšā, bet gan mazs akmentiņš tavos apavos.

(Muhameds Ali, leģendārs bokseris)

kas, bet

Ja jūs visu kontrolējat, tātad jūs virzāties pārāk lēni.

(Mario Andretti, F1 pasaules čempions)

Ja

Labs hokejists spēlē tur, kur ir ripa. Izcils hokejists spēlē tur, kur tā atradīsies.

(Veins Greckis, NHL zvaigzne)

kur, kur

Iespējams, ka ir cilvēki, kuri ir daudz talantīgāki par jums, bet jūs nespēsiet atrast attaisnojumu, ja kāds strādā vairāk par jums.

(Dokers Džeters, beisbola leģenda)

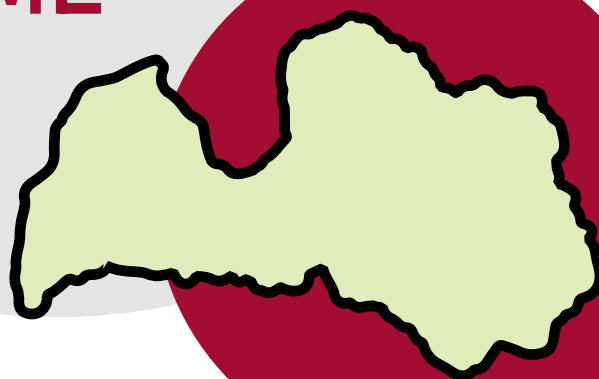
ka, kuri, bet, ja

Latviešu valodas
aģentūra

8. nodaļa

MANA ZEME LATVIJA

1. UZDEVUMS

Veido darbības vārdu darāmās un
ciešamās kārtas vienkāršo un salikto
laiku 3. personas formas!

	Darāmā kārta			Ciešamā kārta	
	Saliktā tagadne (<i>ir</i> + lok. dar. k. pag. divd.)	Saliktā pagātne (<i>bija</i> + lok. dar. k. pag. divd.)	Saliktā nākotne (<i>būs</i> + lok. dar. k. pag. divd.)	Vienkāršā tagadne (<i>tiek</i> + lok. cieš. k. pag. divd.)	Saliktā tagadne (<i>ir</i> + lok. cieš. k. pag. divd.)
aiznest	<i>ir aiznesis</i>	bija aiznesis	būs aiznesis	tiek aiznests	ir aiznests
izlasīt	ir izlasījis	bija izlasījis	būs izlasījis	tiek izlasīts	ir izlasīts
svinēt	ir svinējis	bija svinējis	būs svinējis	tiek svinēts	ir svinēts
apskatīties	ir apskatījies	bija apskatījies	būs apskatījies	tiek apskatīts	ir apskatīts
nobraukt	ir nobraucis	bija nobraucis	būs nobraucis	tiek nobraukts	ir nobraukts
apskatīt	ir apskatījis	bija apskatījis	būs apskatījis	tiek apskatīts	ir apskatīts

2. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošā nedalāmu vārdu savienojuma numuru pie tā nozīmes skaidrojuma!

1. Gāzt visas malas (arī māju) apkārt –

2. Karšu māja –

3. Lasies vienu māju tālāk! –

4. Mājas kārtībā –

5. Mājaslapa –

6. Mājas solis –

7. Mūža māja –

8. Nav viss mājā –

7. kapsēta; kapa vieta.

5. globālā tīmekļa dokuments, kas tiek uzskatīts par ieiešanas punktu kādā saistītu dokumentu kopā.

3. saka, raidot (kādu) prom.

8. saka par cilvēku, kurš rīkojas nesaprātīgi, muļķīgi.

6. nepieciešamie mājas darbi, to veikšana.

1. meklējot kaut ko, izvandīt visas vietas.

2. kuģa telpa navigācijas, ģeogrāfisko u. tml. karšu novietošanai, arī darbam ar tām.

4. mājas apstākļos.

3. UZDEVUMS

Lasi tekstu par muzejiem Vecpiebalgā! Atzīmē teikumu, kur pieturzīmes lietotas pareizi!

1. Katrs zinātkārs ceļotājs, ir mīļi gaidīts viesis *Saulrietos* latviešu pasaku ķēniņa Kārļa Skalbes pili.
☒ Katrs zinātkārs ceļotājs ir mīļi gaidīts viesis *Saulrietos* – latviešu pasaku ķēniņa Kārļa Skalbes pili.

2. Tā māju neparastās arhitektūras un saimnieka oriģinālās daiļrades dēļ dēvējuši draugi.
☒ Tā, māju, neparastās arhitektūras un saimnieka oriģinālās daiļrades dēļ dēvējuši draugi.

3. ☒ 18 gadus (1926-1944) *Saulrieti* ir Skalbjū ģimenes vasaras iemīļotākā atpūtas vieta.
 18 gadus 1926-1944 *Saulrieti* ir Skalbjū ģimenes vasaras iemīļotākā atpūtas vieta.

4. ☒ Dzimtājā novadā Kārlis Skalbe rod atelpu no trauksmainās Rīgas dzīves, veldzē dvēseli kopš bērnības pazīstamo un iemīlēto ezeru, mežu un pakalnu harmonijā.
 Dzimtājā novadā Kārlis Skalbe rod atelpu no trauksmainās Rīgas dzīves veldzē dvēseli kopš bērnības pazīstamo un iemīlēto ezeru mežu un pakalnu harmonijā.

5. Kopš 1987 gada mājā darbojas memoriālais muzejs kas ļauj ielūkoties Skalbjū ģimenes tālo vasaru dzīvē.
☒ Kopš 1987. gada mājā darbojas memoriālais muzejs, kas ļauj ielūkoties Skalbjū ģimenes tālo vasaru dzīvē.

6. ☒ 1929. gadā nodibinātais piemiņas muzejs *Kalna Kaibēni* ir vecākais memoriālais muzejs Latvijā.
☐ 1929. gadā nodibinātais piemiņas muzejs *Kalna Kaibēni* ir vecākais memoriālais muzejs Latvijā.
7. ☒ Tas ir arī 19. gadsimta 60.–70. gadu skolu vēstures piemineklis.
☐ Tas ir arī 19. gadsimta 60.–70. gadu skolu vēstures piemineklis.
8. ☐ No 1868. gada līdz 1882. gadam *Kalna Kaibēnos* atradās pamatskola.
☒ No 1868. gada līdz 1882. gadam *Kalna Kaibēnos* atradās pamatskola.
9. ☒ Pirmajos 14. sava garā skolotāju darba mūža gados brāļi Matīss un Reinis Kaudzītes mācīja 1229 skolēnus.
☐ Pirmajos 14. sava garā skolotāju darba mūža gados brāļi Matīss un Reinis Kaudzītes mācīja 1229 skolēnus.
10. ☐ Stundās Kaudzītes centās iemācīt skolēnus patstāvīgi vērot, spriest, darīt, censties izprast praktiskās dzīves lietu un parādību jēgu, uztvert skaistumu un priecāties par to.
☒ Stundās Kaudzītes centās iemācīt skolēnus patstāvīgi vērot, spriest, darīt, censties izprast praktiskās dzīves lietu un parādību jēgu, uztvert skaistumu un priecāties par to.
11. ☐ *Kalna Kaibēnos* Kaudzītes uzrakstīja romānu, *Mērnīku laiki*.
☒ *Kalna Kaibēnos* Kaudzītes uzrakstīja romānu “*Mērnīku laiki*”.
12. ☒ 1970. gadā izveidota Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja filiāle *Vēveri*.
☐ 1970. gadā izveidota Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja filiāle *Vēveri*.
13. ☒ Šo māju vārds dokumentos pirmoreiz minēts 1601. gadā.
☐ Šo māju vārds dokumentos pirmoreiz minēts 1601. gadā.
14. ☒ Bet 19. gadsimta nogalē *Vēveros* jau bija astoņas sētas, kuras ir pamats veidotajam muzejam.
☐ Bet 19. gadsimta nogalē *Vēveros* jau bija astoņas sētas, kuras ir pamats veidotajam muzejam.
15. ☐ Ekspozīcijā ir redzami audēju darbarīki pašauktas segas arī linu auduma paraugi.
☒ Ekspozīcijā ir redzami audēju darbarīki, pašauktas segas, arī linu auduma paraugi.
16. ☐ Stellēs uzvilktajā audumā, savu dzīparu var ieaust arī apmeklētāji.
☒ Stellēs uzvilktajā audumā savu dzīparu var ieaust arī apmeklētāji.
17. ☒ Vāgūzī izvietoto piebaldzēnu rati, zirglietas, arkli, ecēšas.
☐ Vāgūzī izvietoti piebaldzēnu rati, zirglietas, arkli, ecēšas.

4. UZDEVUMS

Lasi 3. uzdevuma tekstu un
izvēlies pareizo atbildi!

K. Skalbes memoriālais muzejs *Saulrietos* darbojas kopš

- ☐ 1926. gada,
- ☐ 1987. gada,
- ☒ 1978. gada.

Pamatskola *Kalna Kaibēnos* atradās

- ☐ no 1883. gad līdz 1902. gadam,
- ☒ no 1868. gada līdz 1882. gadam,
- ☐ no 1863. gada līdz 1885. gadam.

Skola, kurā strādāja brāļi Kaudzītes, ir

- ☐ 18. gs. 50.–60. gadu skolu vēstures piemineklis,
- ☒ 19. gs. 60.–70. gadu skolu vēstures piemineklis,
- ☐ 20. gs. sākuma skolu vēstures piemineklis.

Vecākais memoriālais muzejs Latvijā ir

- ☐ K. Skalbes memoriālais muzejs,
- ☒ brāļu Kaudzīšu piemiņas muzejs,
- ☐ Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja filiāle *Vēveri*.

Jau 1601. gadā dokumentos minēts

- ☒ *Vēveru* māju vārds,
- ☐ Kalna Kaibēnu pagastskolas vārds,
- ☐ Kārļa Skalbes dzimtais novads.

5. UZDEVUMS

Lasi 3. uzdevuma tekstu! Raksti atbilstošā teikuma veida numuru!

1. Teikums ar savrupinātu pielikuma grupu.
2. Vienkāršs paplašināts teikums ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem.
3. Teikums ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem, kas saistīti gan ar saikļiem, gan bez saikļiem.
4. Vienkāršs paplašināts teikums.
5. Salikts pakārtots teikums.

4. 1. un 3. teikums
2. 15. un 17. teikums
5. 5. un 14. teikums
1. 1. teikums
3. 4., 10., 15. teikums

6. UZDEVUMS

Raksti, kā tu saproti šos izteikumus!

Rod atelpu no trauksmainās Rīgas dzīves –

Stellēs uzvilktajā audumā savu dzīparu var ieaust arī apmeklētāji –

7. UZDEVUMS

Izraksti katra teikuma gramatisko centru!

Pirmajos 14 sava garā skolotāju darba mūža gados brāļi Matīss un Reinis Kaudzītes mācīja 1229 skolēnus. **Matīss un Reinis Kaudzītes mācīja**

Šo māju vārds dokumentos pirmoreiz minēts 1601. gadā. **vārds minēts**

Tas ir arī 19. gadsimta 60.–70. gadu skolu vēstures pieminēklis. **Tas ir pieminēklis**

Tā māju neparastās arhitektūras un saimnieka oriģinālās daiļrades dēļ dēvējuši draugi.

dēvējuši draugi

18 gadus (1926–1944) *Saulrieti* ir Skalbju ģimenes vasaras iemīļotākā atpūtas vieta.

Saulrieti ir vieta

No 1868. gada līdz 1882. gadam *Kalna Kaibēnos* atradās pamatskola.

atradās pamatskola

8. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošā divdabja numuru pie tā veida apzīmējuma!

1. Gaidīts –

2. ciešamās kārtas tagadnes divdabis.

2. Pazīstamo –

1. ciešamās kārtas pagātnes divdabis.

3. Dēvējuši –

4. ciešamās kārtas pagātnes divdabis.

4. Iemīlēto –

5. ciešamās kārtas pagātnes divdabis.

5. Nodibinātais –

6. ciešamās kārtas pagātnes divdabis.

6. Izveidota –

3. darāmās kārtas pagātnes divdabis.

7. Redzami –

7. ciešamās kārtas tagadnes divdabis.

9. UZDEVUMS

Grupē skaitļa vārdus no 3. uzdevuma teksta, rakstot tos ar vārdiem!

Pamata skaitļa vārdi	Kārtas skaitļa vārdi
astoņpadsmīt	tūkstoš deviņi simti astoņdesmit septītais
četrpadsmīt	tūkstoš deviņi simti divdesmit devītais
tūkstoš divi simti divdesmit deviņi	deviņpadsmītais
astoņi	sešdesmitais, septiņdesmitais
	tūkstoš astoņi simti sešdesmit astotais
	tūkstoš astoņi simti astoņdesmit otrais
	tūkstoš deviņi simti septiņdesmitais
	tūkstoš seši simti pirmais
	deviņpadsmītais

pārmācīja, ceļotājs, iemīļotākā, piemineklis, saimnieka, dēvējuši, ielūkoties, parādību, apmeklētāji, trauksmainās, priecāties, ieaust, uztvert, izprast, piemiņa, pakalnu, atelpu, katrs, dzīvē, kuras, stellēs, censties, ļauj

Pirmatnīgi vārdi	Atvasināti vārdi		
	Ar piedēkli	Ar izskaņu	Ar piedēkli un izskaņu
katrs	ieaust	mācīja	pārmācīja
dzīvē	uztvert	ceļotājs	iemīļotākā
kuras	izprast	saimnieka	piemineklis
stellēs	piemiņa	dēvējuši	ielūkoties
censties	pakalnu	trauksmainās	parādību
ļauj	atelpu	priecāties	apmeklētāji